

Aan de minister voor Natuur en Stikstof

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

13 januari 2023

Kenmerk

DGLGS / 25789477

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Appreciatie FD-artikel over de schade van de
stikstofcrisis

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op 2 oktober verscheen in het Financieel Dagblad (FD) een artikel over de economische schade van de stikstofcrisis. In uw brief van 15 december heeft u de Kamer toegezegd een appreciatie te sturen op dit artikel. Met bijgaande brief geeft u mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat invulling aan dit verzoek

Geadviseerd besluit

U kunt de brief aan de Kamer versturen.

Kernpunten

- Allereerst benadrukt u in de brief dat het kabinet zich zeer bewust is van de betekenis van de huidige (economische) beperkingen als gevolg van de overbelasting van stikstof. In de appreciatie geeft u vervolgens aan dat het FD artikel dit illustreert en dat dit de urgentie van de opgave onderschrijft. Daarbij zijn er wel een paar nuanceringen aan brengen die u in de brief nader duidt.
- De publicatie in het FD baseert zich op een rondgang langs een aantal bedrijven en geeft daarmee een indicatie van schade, maar geeft geen volledig beeld over de gehele economie.
- De bredere maatschappelijke kosten zijn hierin niet meegenomen. Denk hierbij aan de waarde van natuur die verloren gaat, de kosten die gepaard gaan met het verlies aan het mogelijk niet halen van klimaatdoelen als energie-infraprojecten niet doorgaan, verslechtering van het vestigingsklimaat en kosten van mogelijk huizenkort als de stikstofcrisis voortduurt. Deze kosten zijn fors en niet eenduidig te kwantificeren.
- Specifiek voor de uit de rondgang geïnventariseerde projecten is de genoemde 28 miljard een overschatting. De analyse kijkt naar de brutokosten maar houdt er geen rekening mee dat bedrijven vrijkomende capaciteit wegens het

uitstel of afstel van een project niet alsnog elders kan hebben ingezet. Ook wordt geen onderscheid gemaakt tussen het uitstel van een project of volledig afstel.

- Tot slot benadrukt u dat de publicatie nogmaals het belang onderstreept van de inzet van dit kabinet. Alleen door het reduceren van stikstofemissies en het realiseren van natuurherstel kan er op termijn weer ruimte ontstaan voor economische ontwikkeling. In dit kader benoemt u ook een aantal stappen zoals in uw brief van 25 november aangekondigd om toestemmingsverlening mogelijk te houden en tegelijkertijd minder zeker te maken.
- De Kamerbrief is gezamenlijk door DG LGS en AEP opgesteld.
- Naar verwachting presenteert ook Bouwend Nederland binnenkort cijfers over de kosten die gepaard gaan met het vervallen van de bouwvrijstelling. Daar dit raakt aan de thematiek van deze brief kunnen we deze, afhankelijk van wanneer deze beschikbaar komen, meenemen in deze reactie.